

ROMANIA

LEPOSTA

10. Te. Havonta. 120, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200

Előfizetési árak:

1. Pop. 1. Pop. 1. Pop.

Előfizetési árak:

1. Pop. 1. Pop. 1. Pop.

Előfizetési árak:

1. Pop. 1. Pop. 1. Pop.

KELET

BUDAPEST

Diszkrét 2. I. e.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej

Péntek, 1936. augusztus 21.

5696. EV. ELUL 3.

XIX. EVF. 195. SZAM

Benes első követe

Benes a csehszlovák köztársaság második elnöke, ugylátszik, a külső formák tekintetében is hűvös maradni böles elődje, a nagy Massaryk Tamás tradícióihoz.

Nem tartja elegendőnek, hogy országa tényleges helyzetéről tanácsosai és bürokratai útján kapjon sohasem eléggé megbízható értesítéseket, hanem közvetlen közelről, saját szemével és saját füleivel akarja megismerni a csehszlovákiai népek vágyait és kívánságait.

Elindult tehát első hazai körútjára, amelynek legfőbb állomásai éppen azok a helyek voltak, ahol a lakosság túlnyomó többségét kisebbségek, így elsősorban németek alkotják. Benes elnök őszintén és nyíltan beszélt a közvéleményéről és nyíltan beszélt a közvéleményéről és nyíltan beszélt a közvéleményéről.

Elindult tehát első hazai körútjára, amelynek legfőbb állomásai éppen azok a helyek voltak, ahol a lakosság túlnyomó többségét kisebbségek, így elsősorban németek alkotják. Benes elnök őszintén és nyíltan beszélt a közvéleményéről és nyíltan beszélt a közvéleményéről és nyíltan beszélt a közvéleményéről.

Bizonyos, hogy Csehszlovákiában sem fenékig tejfel a kisebbségek élete, de viszont el kell ismerni, hogy a többi kelet-európai államokhoz viszonyítva, csaknem ideálisnak mondható.

Elhisszük Benesnek, hogy a kisebbségekkel szemben is a jog és a jószándék elveit vezérlik, elhisszük, mert Benes Massaryk tanítványa és a demokrácia törhetetlen, kelet-európai vonatkozásban talán utolsó mohikánja.

Nem kevésbé megnagyjantató volt Benes külpolitikai expozéja is. Nyíltan és kerekén elmondta, hogy a francia orientáció mellett és nem Janus-arccal s még jánusabb képmutatással igyekezett kihangoztatni, hogy Csehszlovákia nemzeti újjászülését részben Franciaországnak és a nagytant hatalmainak köszönheti, mint ahogyan Lengyelország is.

Erélyes gesztussal számolt le azzal a mindjobban terjedő babonával és inszINUÁCIÓVAL, hogy Oroszország szövetsége egyet jelent a bolsevizmusnak való szállásalással. Egy olyan valóban demokrácia országban, mint Csehszlovákia, valóban csak a legsötétebb régalom állíthatja azt, hogy a demokrácia egyet jelent a bolsevizmussal, amikor az igazi demokrácia éppoly kemény ellenfele a baloldali diktatúrának, mint a jobboldaliaknak.

Benes elnök bátran és félreérthetetlenül a kisanant nagy közép-európai történelmi szerepét hangsúlyozta alá, amelyet maradéktalanul mi is elismerünk. Benes beszédének legkellemebb visszhangja azonban az volna, ha a kisanant többi államban is az ő bel- és külpolitikai koncepciója, röviden: a demokrácia érvényesülne.

Az elüldözött boxbajnok

Legyen bárkinek bármilyen véleménye a sportról, a modern élet megteremtette a sportélet kultuszát a világon és ez a kultusz ma egyik nemzetközileg népszerűsített eszköze a nemzetek közötti békés versengésnek.

Ebből a versengésből talán csak egy nép marad már ki évszázadok óta: a zsidóság, melynek nem szereznék dicsőségét a zsidó sportolók.

A zsidó sportolók más népeknek szerzik a sportteljesítmények dicsőségét, mint ahogyan más, sokkal értékesebb, komolyabb pályán is, a zsidó teljesítményt más népek sajátítják ki maguknak.

Kisajátítják, de hogyan?

Manapság, a fasiszta országokban, legalább is kelleltenül tagadják azt, hogy zsidó versenyzők, országuk színeiben, első díjakat mernek hazahozni.

Hogy a nemzeti lobogót felhuzzák a főarópera? Az igen. De, hogy az érmet zsidó nyerte, az felháborító.

Moti Spacov, a világhírű román boxbajnok, aki európai bajnok és kétségkívül egyike azoknak, akik nevet szereztek a román sportnak külföldön, — zsidó.

Es valahányszor a ringbe száll, hogy megvédje bajnokságait, mindannyiszor diadalmas-

Sulyos konfliktus robbant ki a spanyol és német kormányok között a „Kamerun” német hajó feltartóztatása miatt

A német kormány rendkívül éleshangú tiltakozást jelentett be Madridban és sulyos megkorlátozásokkal fenyegetőzik. Hosszu tartamu polgárháborúra rendezkedik be a spanyol kormány. Hadiiparra teszik alkaimassá az összes spanyolországi ipari üzemeiket. A francia népfrent delegációja Madridban

A kormány újabb nagyjelentőségű győzelmeket jelent — a felkelők Madrid és Malaga közeli kapitulációját várják

A spanyol polgárháborúval kapcsolatos diplomáciai tevékenység kétségkívül csökkent. Az a körülmény, hogy Anglia még az olasz hivatalos válasz beérkezése előtt be- szüntette a spanyolországi harcoló felek számára megrendelt fegyverszállítmányok küldését, minden bizonnyal sokban hozzájárul a spanyolországi eseményekkel kapcsolatos külpolitikai problémák tisztázásához. Bár az olasz kormány tegnap hivatalos uton azt közölte, hogy a legszigorubb semlegességet óhajtja betartani a spanyolországi eseményekkel szemben, ennek az állásfoglalásnak diplomáciai uton való le- rögzítése a mai napon még nem következett be. Mint Londonból jelentik, a hétfői angol közvetítő lépése, mely a benemavatkozási egyezmény kérésére irányult, a hivatalos olasz válasz még ma sem érkezett meg, bár az angol külügyi hivatalnak hivatalosan értesére adták, hogy Mussolini Rómába való érkezése után ez a diplomáciai válasz nem fog várni magára.

Ami a spanyolországi belháboru hadviselő felei közötti békéltető lépéseket illeti, mint Buenos Ayresből jelentik, az argentin kormány — válaszul az uruguayi kormány javaslatára — azt a kijelentést tette, hogy tiszteletben fogja tartani a nemzetközi jog elveit a spanyol viszály elsimítása érdekében hozandó intézkedések körül.

Annak ellenére, hogy Németország félig-meddig igenlő választ adott a francia és angol kormányok benemavatkozási egyezmény kérésére irányuló felszólítására, — újabb jelentések újabb spanyol-német konfliktusról számolnak be. Berlini jelentés szerint ugyanis

a „Kamerun” nevű német hadihajót, amely tegnap Cadix felé volt utban, hogy ott német menekülteket vegyen fel, a nyílt tengeren feltartóztatta a Libertad nevű spanyol kormány-hadihajó és egy tengeralattjáró. Miután a spanyol hadihajó tisztjei a Kamerunt átkutatták, tovább engedték, de nem Cadix, hanem a Földközi tenger felé.

Az incidens Berlinben nagy meglepetést keltett a német kormány állítólag kártérítést és bocsánatkérést fog követelni a spanyol kormánytól.

Ezzel kapcsolatban a Reuter tudósítója úgy tudja, hogy a birodalmi kormány már is erélyes tiltakozást intézett a madridi kormányhoz a Kamerun feltartóztatása miatt. A Reuter értesülését a késő délutáni órákban megerősíti a hivatalos német távirati iroda jelentése, amely közli, hogy a német kormány, melyet tudomást szerzett a Kamerun nyílt tengeren való feltartóztatásáról, azonnali megbízta madridi diplomáciai képviselőjét, hogy erélyesen tiltakozzon a madridi kormány ellen eme aktus ellen, amely a nemzetközi törvények megszegését jelenti. A német kormány arra szólította fel madridi képviselőjét: hangoztassa a madridi kormány előtt, hogy őt teszi felelőssé minden következő mélyértől, amit ilyen aktusok megismétlődése vonhat maga után.

Egyidejűleg a német kormány madridi képviselője tudomására hozta a madridi kormánynak, hogy a német kormány utasította hadihajóit, hogy minden eszközzel védjék meg a német kereskedelmi hajók biztonságát. Berlinből egyébként megerősítik, hogy a Kamerunt, amely utban volt Cadix felé, a spanyol kormány B. 6. jelzésű tengeralattjárójának és a Libertad páncélosnak három lövedéke találta el.

A Kamerun feltartóztatása megakasztotta a benemavatkozási tárgyalásokat?

Újabb berlini jelentés szerint a Kamerun feltartóztatása és átkutatása óriási visszhangot ver a német sajtóban, amely nemzetközi szempontból nagy fontosságot tulajdonít ennek az incidensnek.

A náci lapok igyekeznek szenzációként beállítani az incidens, amely könnyen megakaszthatja a spanyolországi pol-

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

kodik is erőteljesebben duzzadó ifjúsága, melyet komoly győzelemben talán egyetlen egyszer sem törték le.

Ottthon azonban más a helyzet. Itt az ököfivás temperamentumos közönsége rendszeresen tüntet Spacov ellen. Söröspoharak repülnek a boxbajnok fejébe, átkozzák és zsidózzák.

De a gyűlölet kicsap a sportarénából az utcára is. Spacovot megtámadják az utcán, gunyolják, zsidózzák.

Mire Spacov elhatározta, hogy Palesztinába vándorol. Nem bírja az antiszemita szellemet, az atmoszférát, amelyben küzdenie kell. Nem elég, hogy ellentétet le kell győznie, diadalmaskodnia kell a környezet felé.

Megunta. Hazamegy Palesztinába, ott most egy is szükség van erős öklökre.

A Porunca Vremii, a romániai Stürmer, természetesen sietve beleköt Spakowba. Felháborodva állapítja meg, hogy ennek a hűtlen zsidónak a románok tapsolni mentek. Ennek az embernek, aki, mert egy kis baja van, már sietve el is megy Palesztinába.

Az eset világos: ha itt marad, átkozott zsidó a neve, ha elmegy, hűtlen.

A hűtlenség vádjá ráadásul jár ki annak, aki teljesítményének tudatában megunta az átkozott nevet és elmegy.

De mi történne, ha mindenki elmenne ebből az országból, akit a Porunca Vremii átkoz?

Miből élne a Porunca Vremii?

VILAG TUKRE

Ahol még van hely zsidó menekültek számára

Április közepén több tagu bizottság utazott Equadorba, hogy a délamerikai országban vizsgálatot folytassanak abból a szempontból, vajjon alkalmas-e ez a terület a zsidó tömegek letelepedésére és aktív munkálkodására. A bizottság egyik vezetője: C. Henriques, az angol zsidók Board of Deputiesének tagja éveken át Brit-Indiában és Mezopotámiában az angol kormány szolgálatában, mint kolonizációs mérnök működött és később acionista exekutívé megbízásából is dolgozott Palesztinában, továbbá A. Golodetz, a cambridgei egyetemen a nemzetgazdaság tanára, hetekkel ezelőtt érkezett haza. A szakértők most tették közre érdekes jelentésüket, amely így hangzik:

„Equadorba utaztunk, hogy a helyszínen tanulmányozzuk a zsidó tömegbevándorlás lehetőségét és hogy arról az összes felelős szervezetek számára szakszerű jelentést tehesünk. Egyike közülünk kolonizációs szakértő-mérnök, a másik nemzetgazdász. Az utat saját kezdeményezésünkre vállaltuk anélkül, hogy valamelyik tettelettől erre hivatalos megbízásunk lett volna.

Equadorban való tartózkodásunk kilenc héttel tartott: április 19-től 1936. június 23-ig. Tanulmányainkban az ország fővárosából Quitoból indultunk ki, ahonnan öt utat tettünk az ország különböző részeiben.

Az ország klímája: Equador tudvalevőleg három földrajzi zónába van bocsztva: Tengerpart, Sierra (fensík) és Oriente, a három zóna. Közülük azonban csak a két első jöhet bevándorlás szempontjából tekintetbe. A tengerparti zónának enyhe, meleg klímája van, míg a fensíknak átlagos hőmérséklete 13.8 Celsius. Az országnak ezt a részét ugyyszólván örök tavasz urálja. Személyes tapasztalataink, továbbá érdeklődéseink azoknál az európaiaknál, akik már több év óta élnek a Sierrán, a meteorológiai adatok tanulmányozása és egyéb kutatás eredménye meggyőzőt bennünket, hogy ez a terület európaiak számára nagyon alkalmas, és pedig nemcsak a tartózkodás, hanem a fizikai munkateljesítmények szempontjából is.

A Sierra egyes magaslati pontjai, mint például Quitó, amely 2316 méter magasságban van a tenger színe fölött, nincsenek káros befolyással az emberi szervezetre. Dél-Amerikában ugyanis a magaslati levegő egészen másképpen hat, mint Európában. Tudjuk, hogy La Paz-ban, Bolivia fővárosában, amely 4000 méter magasságban fekszik, 150 ezer lélek él. Ez a magaslati levegő senki egészségének nem árt, még az ottan lakó európaiaknak sem.

Általában megállapítható, hogy az összes 1200 méter magasságon felüli területek közül a Sierra a legégszesegebb, már azért is, mivel, hogy a malária itt nem tud meghonosulni. E magasságon alóli területeken azonban már fennáll a malária veszedelem, bár nem mindenütt.

A föld. A Sierra földjének legnagyobb része termékeny és nagyon alkalmas az összes gabonafélék tenyésztésére. Ma főképpen árpat, zabot, tengerit, rizst, babot és juccát, a kápióka nyers anyagát termesztik. Buzát és burgonyát is lehet termesztetni, az utóbbit egészen 3860 méter magasságig. Az állattenyésztést is erősen üzik. A Sierra alacsonyabb részein, vagyis 1700 méteren a tenger színe fölött, szub-tropikus természetűek jöhetnek tekintetbe. Lehet cukornádat és banánt művelni ezeken a területeken.

Sok száz ezer hektár jó földet koncesszió formájában ingyen kapnának a letelepülők

Antiszemita jelszavak ürügyével felfegyverzett rablóbandák bántalmazzák és fosztogatják a cernauti zsidókat

Zsidó kiránduló társaság haimeresztő kalandja egy üdülőhelyen. Cernautiban nyílt uccán támadnak a rablók

Cernauti, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti zsidóság körében már hetek óta nagy feszültség és izgalom uralkodik. A várost késsel és revolverekkel felfegyverzett banda tartja угyszólván megszállva, mely a városi sétatereken és a városkörnyéki kiránduló helyeken fényes nappal rohanja meg és veri véresre a zsidó járókelőket. Néhány felháborító eset történt már a városban, amelynek nyomán a bántalmazott zsidók, a zsidóság képviselői és a kisebbségi sajtó hiába folyamodott rendőrségi támogatásért. A rendőrség megígérte ugyan, hogy biztosítani fogja az összes polgárok biztonságát, az ígéret azonban — ígéret maradt.

Egy román bírót is megverték

A különböző városrészekben, sőt a központban is felfegyverzett bandák támadják meg a zsidó járókelőket. Több házban bevették az ablakokat. Miután a rendőrség még egyetlen verekedőt sem tartóztattott le, a lakosság körében nagy a bizonytalanság és izgalom. Az utóbbi néhány napon különösen megélték a kilengések. A Boltenián, Carol, Repta, stb. uccákon több súlyos sebesülés történt.

Egy hetven éves aggastyánt saját háza előtt olyan súlyosan verték el, hogy napok óta ágyban fekvő beteg.

Egy zsidó magántisztviselőt is nagyon megverték. A jelenetnek szemtanúja volt két rendőr is, akik nyugodtan türték, hogy a zsidó embert a támadók ütlegeljék. A zsidóellenes kilengéseknek áldozata lett egy román ember is, a cernauti törvényszék egyik bírója,

akik zsidóknak néztek és véresre vertek.

Az eseményekről napról-napra számolnak be az összes cernauti lapok anélkül, hogy valamilyen eredménye volna az állandó tiltakozásoknak. A városi sétatereken már egyáltalában nem mernek járni az emberek, a város esti élete teljesen kihalt, a kerthelyiségekben és a kávéházakban állandó az üresség. Vasárnapként Cernauti polgárai a környező nyaraló helyekre szokták kirándulni, az utóbbi hetek eseményei azonban ezt a fogalmat is megcsapatották. Csak néhány társaság merészkedik a szomszédos Tetina és Horatea kiránduló helyekre járni.

Ötventagú banda támadása egy kiránduló társaság ellen

Vasárnap délelőtti felháborító támadásnak lettek áldozatai egy kirándulás résztvevői. Délelőtt tíz órakor a városi autóbuszok több kirándulótársaságot vittek ki az erdőbe. Tizenkét óra tájban a kirándulók a nyomdász-szervezet nyári otthona előtt időztek.

Az erdő közepén lévő helyiséget váratlanul ötven huligán vette körül.

A kirándulók a támadás pillanatában a nyomdász-helyiségbe vonultak vissza és elbarrikádozták magukat.

A késekkel, revolverekkel és botokkal felfegyverzett huligánok követték a menekülőket

és megostromolták a nyári helyiséget.

Vezetők az épület főbejáratán akartak behatolni, itt azonban a helyiség bérlői felszólították őket, hogy vonják vissza a kardont a helyiség körül, mert ha nem teszik, azonnal telefonon értesítik a cernauti rendőrséget. A támadók nem voltak hajlandók a felhívást teljesíteni és tovább folytatták a ház ostromát.

Az épület teraszán talált cernauti kisebbségi és bucaresti demokrata lapokat máglyára rakták és elégették.

Közben a helyiségből telefonon hívták fel a cernauti rendőrséget, ahonnan Ghinea rendőrkezes lovassrendőröket és csendőröket küldött a tetinai erdőbe. A rendőrség jöttére a támadók visszavonultak és az erdőbe menekültek. A közben megérkezett rendőrök és csendőrök üldözésbe vették a huligánokat és tizet közülük letartóztattak. Az összes őrizetbe vettek ukránok.

Tolvajok és csavargók szervezetei

A nyomozásból kiderült, hogy az ötven egyén, akik mint honmentő polgárok jelentkeznek a cernauti uccákon és kerthelyiségekben, régi ismerősei a rendőrségnek, notorius csavargók és tolvajok. Visszavonulásuk közben az elmenekült huligánok két nővel találkoztak az erdőben, egy doktornővel és egy ügyvéd feleségével, akiket súlyosan megverték.

Az eset önmagáért beszél. A szabadon tenyésző szélsőjobboldali alakulatok ádáz propagandája ma már odáig vezetett, hogy *közönséges rablóbandák alakulnak át nemzetvédelmi csapatokká és veszélyeztetik a közbiztonságot egy annyira zsidó lakta városban, mint Cernauti.* A napirenden lévő támadások jellegzetes tünete, hogy a banditák

szabályszerűen kirabolják a járókelőket, akikről minden értéküket ellopják.

A cernauti rendőrkezes tiz letartóztatottat áttette a katonai ügyészségre.

Nincs elég rendőr Cernautiban

Ugyanakkor azonban a rendőrkezes tiz állandó mosakodó nyilatkozatok teszt az erélyes fellépést követelő közületek előtt azzal, hogy a rendőrségnek nem áll megfelelő létszámú rendőrlégénység a rendelkezésére. *A több mint száz ezer lakosú városnak összesen hetven rendőre van, akik közül 16 különböző közhivataloknál teljesít szolgálatot, míg a közrend felügyelete 54*

Ezekben a tartályokban
ÖSSZEHASONLIHATATLAN
OLAJAT talál

amelynek a megteremtéséhez hozzájárult egy példás vállalat óriási anyagi ereje és a specialisták egész sorának folytonos munkája.

LUBOIL
AZ
UNIREA
társaság gyártmánya

rendőre marad. Hogy is veheti fel a harcot 54 rendőr a városban garázdálkodó bandákkal, amikor minden egyes bandának legalább tizenkét tagja van.

Az utóbbi napokban az állandó cernauti banditatámadások híre visszhangra talált a bucaresti sajtó hasábjain is. A Lupta című lap erélyes hangú cikkben szólítja fel a belügyminisztériumot, hasson oda, hogy a cernauti apacsok garázdálkodásának vége legyen. Az Ostjüdische Zeitung felháborodva állapítja meg, hogy az utóbbi hetek bandita-cselekedetei majdnem kizárólag csak zsidók ellen irányulnak és erélyes beavatkozást követel a hatóság részéről.

remélem, hogy Európa későbbi fejlődésében ismét találkozni fogunk velük. A szövetekkel sikerült az együttműködést megvalósítanunk 1934—35-ben és ezáltal hozzá járunk a béke fenntartásához Kelet-Közép- és Nyugat-Európában. Minden olyan hír, amely a köztünk és Oroszország közti kapcsolatokat illetik, fantasztikusak és tendenciózusak. Azok a kommentárok, melyek szerint a kommunista propaganda eszközeivé váltunk Európában, nevetségesek. Németországgal szembeni helyzetünk egyik legfőbb problémánk közé tartozik. A francia-német megegyezés számunkra életbevágó fontossággal bír. Lehetetlennek tartom azt az állítást, hogy Németország rossz gondolatokat táplál országunk léte iránt. Egy 15 milliós nemzet létehez nyulni ma Közép-Európában egyet jelentene az európai katasztrófa elszabadításával.

Jelentkezés a társulati fiú- és női kereskedelmi liceumba

Az Oradeai Kereskedelmi Csarnok által fenntartott fiú és női társulati felső kereskedelmi iskolák az 1936—1937. tanévben az új törvény rendelkezésének megfelelőleg, mint fiú és női kereskedelmi liceumok folytatják működésüket. Az eddigi felső kereskedelmi iskolai növendékek szabályszerűen folytatják tanulmányaikat a kereskedelmi liceum VI., VII. és VIII. osztályában. A régi kereskedelmi iskola I. osztályának megfelelő V. kereskedelmi liceumba iratkozó IV. gimnáziumot végzett tanulók felvételi vizsgát tesznek szeptember hó első harmadában. Jelentkezés a felvételi vizsgára és részletes felvilágosítások kérése már mostantól kezdve az intézetek igazgatóságánál naponként a. e. 11—12 között. Végleges beiratkozás a VI., VII. és VIII. osztályokba augusztus 25-től, szeptember 3-ig, az V. osztályba a felvételi vizsga után. Az izraelita tanulók szombaton az írásbeli munkák alól felmentést kapnak.

Fürdés közben a Dunába fulladt. Giurgiu-ból jelentik: Tegnap délután öt órakor halálos furdözés áldozata lett Licá Abramovici kereskedőség, aki fürödni ment a Dunába. A vigyázatlan ember mélyen bemelegedett a vízbe, annak ellenére, hogy nem tudott uszni. A víz magával ragadta fürdés közben és mire segítségkérésére utána mentek, már alámerült. Hulláját még nem sikerült kihalászni.

Benes: Egyetlen kisebbség jogai sincsenek fenyegetve Csehszlovákiában

Az elnök egy német városban tartott beszédében azt hangoztatta, hogy a csehszlovákiai kisebbségek helyzete nincs fenyegetve

„A kisanant Közép-Európában fel akarja ujítani békés küldetését”

Prága, augusztus 20. (Rador.) Benes elnök meglátogatta Libenec városkát, ahol nagyrészt német eredetű lakosság lakik. A polgármester biztosította az elnököt a lakosság őszinte érzelmeiről, mire Benes kijelentette, hogy Csehszlovákia nem fog megengedni semmilyen idegen beavatkozást belügyeibe. A kisebbségek problémája belső kérdés és azt közvetlen együttműködés útján fogják megoldani. Egyébként egyetlen csehszlovákiai kisebbség jogai sincsenek fenyegetve. Az elnök beszédét a közönség lelkesen fogadta.

Benes nagyszabású külpolitikai expozéja

Ujabb prágai jelentés szerint, Benes elnök, folytatva északkehsországi útját, Brod városkába érkezett, ahol Csehszlovákia

külpolitikájáról beszélt. Rámutatott arra, hogy Csehszlovákia mindig a Népszövetségre és a kisantra alapozta politikáját és együttműködött mindazon államokkal, amelyek megértették, támogatták és segítettek Csehszlovákiát megvalósulásában és fenntartásában, továbbá a jelenlegi közép-európai helyzet megmaradásában. A kisanant — mondotta Benes — fel akarja ujítani Közép-Európában békés küldetését, amit hajdan Ausztria-Magyarországnak kellett betölteni. A kisanant ilyen értelemben együtt akar működni Ausztriával és a mai Magyarországgal. Tekintetünk mindig négy európai tényező felé fordul: Lengyelország, Olaszország, Németország és Szovjetország felé. Sokáig igyekeztünk lojálisan és jóakarattal együttműködni Lengyelországgal és Olaszországgal és

Tudnivalók a szakmai kiképzésről szóló törvénnyel kapcsolatos teendőkről

Az új törvény és a szerzett jogok

Egyik előző cikkünkben ismertettük a kisipar és a kereskedelem egyes ágainak üzemihez szükséges feltételeket az ipari kiképzésről és a mesterségek gyakorlásáról szóló törvény által megállapított új rendszer szerint. Ugyanakkor az iparosokra és kereskedőkre vonatkozóan a következő kategóriákat különböztettük meg:

1. A törvényhez mellékelt táblázatban fel nem tüntetett kereskedők kategóriája. Ezekre a fenti törvény egyáltalán nem vonatkozik és a kereskedelmet minden igazolt előképzettség nélkül gyakorolhatják. A kereskedelmi és iparkamarai bejegyzéshez — mely minden kereskedőre nézve kötelező — ezután még az iparhatósági iparengedélyre sem lesz szükségük, mivel a nem rég megjelent Legea pt. infintarea Cons. Sup. Economic si organizarea Camerilor profesionale 89. szakaszának rendelkezései ezt megszüntetik.

2. A fentemlített táblázatban felsorolt kereskedők kategóriája. Ezekre az ipari kiképzésről szóló törvénynek csak a tanonckodásra vonatkozó részei alkalmazandók.

3. A kisiparosok kategóriája, akikre a törvény teljes egészében vonatkozik.

Most a törvény átmeneti intézkedéseit fogjuk vizsgálni tárgyává tenni és igyekezni fogunk rámutatni azokra a tennivalókra, amelyek a ma önállóan dolgozó mesterekre és segédekre vonatkoznak, hogy az iparüzéshez való jogukat megtarthassák. Még mindig nélkülözözik a törvény 193. szakasza által beígért és a törvény rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó végrehajtási utasítást, jöhetnek egyes, a törvény által előírt jelentkezési és egyéb határidők lejárféltében vannak.

Tekintve azonban, hogy a végrehajtási utasítás a törvénnyel ellentétes intézkedéseket nem tartalmazhat, a törvény irányvonalait és a fentemlített iparosoknak és segédeknek a törvénnyel kapcsolatos jogi helyzetét már most ismertetni tudjuk.

A törvény a szerzett jogokat respektálja. Hogy milyen mértékben, arra majd később rátérünk. Amde a szerzett jog megtartásához, mint mondtuk, bizonyos formalitásoknak eleget kell tenni. A törvény 185. szakasza szerint a ma önállóan dolgozó iparosok (a fenti beosztás III-ik kategóriája), tehát azok, akik maximum 10 munkással és 20 lóerővel dolgoznak) a munkások számának átmeneti és 6 hónapnál tovább nem tartó emelkedése nem jön számításba, (a törvény megjelenésétől számított 4 hónapon belül kötelesek iparengedélyüket (brevet de meserie) a Munkakamara iparos szekciójánál kiáltani.

Ennek megszerzéséhez a törvény a mesterkönyv felmutatását is előírja. Tudjuk azonban, hogy az eddig érvényben levő ipartörvény szerint országos szinten mesterkönyv nem létezett (a Regátban igen) s így a végrehajtási utasításnak kell tisztázni azt, hogy a mesterkönyv felmutatását csak a Regátban kérhetik, ahol ez eddig is az önálló iparüzési jognak elengedhetetlen feltétele volt — mivel a törvény intenciója a szerzett jogoknak a tiszteletben tartása. Tehát mindazok, akik az itteni törvény alapján iparengedélyhez jutottak, ennek felmutatása ellenében kérhetik a „brevet de meserie“ kiállítását a Munkakamarától. Kötelezhető esetleg azon igazoló iratok felmutatására, amelyeknek alapján az iparengedélyt megszerzték.

Tekintve, hogy a törvény április 30-án jelent meg, a 4 hónapos határidő augusztus 30-án jár le. Ezt azonban minden valószínűség szerint meghosszabbítják, mivel a Munkakamara az iparengedélyek kicseréléséhez a végrehajtási utasítás hiányában természetesen még hozzá sem fogott.

Ami az ipari segédekre illeti, itt már baj van a szerzett jog körül. Nem beszélve arról, hogy nekik most már mesterkönyvre is szükségük van, ha iparukat önállóan akarják üzni, mely mesterkönyvet a törvény által előírt módon külön bizottság előtt sikeresen letett vizsga (mestervizsga) alapján szerezhetik meg. Mestervizsgára viszont csak azok jelentkezhetnek, akik legalább 3 éve dolgoznak szakmájukban, mint segédek. Igaz, ugyan, hogy eddig tanonclányitvány és két évi igazolt segédi gyakorlat elegendő volt az iparengedély megszerzéséhez, de tekintve, hogy ezt eddig nem kérték, a törvény fennebb írt követelményeit nem lehet feltétlenül a szerzett jog megszerzésének tekinteni.

A törvény átmeneti intézkedéseiben talál-

unk azonban egy olyan, egyébként igen fontos és nagyon sok egyént érintő rendelkezést is, amely a szerzett jog nyilvánvaló megsértését képezi. E rendelkezés szerint ezután csak az vállalat munkái segédi minőségben, aki felmutatja a jelenlegi munkakönyvét (segédkönyvét), valamint igazolja azt, hogy az illető szakmában ilyen minőségben legalább 3 évig dolgozott. Akik ezen feltételeknek nem felelnek meg, azoknak segédi vizsgát kell tenniük. A régi munkakönyvek természetesen hatályukat veszítik. Látjuk tehát, hogy a törvény egyszerűen

nem tekinti segédeknek azokat, akik az eddigi törvények szerint, mint segédek dolgoztak, ha nem tudják igazolni a 3 éves gyakorlatot. Ez nyilvánvalóan a szerzett jog el nem ismerését jelenti és itt szintén a végrehajtási utasításra vár a feladat, hogy tisztázza ezt a kérdést is, már annál is inkább, mivel nagyon sokan vannak olyanok, akik például 10 éve dolgoznak, mint segédek, de munkakönyvüket hanyagságból, vagy más okból mind a mai napig nem váltották ki.

Azok a segédek, akik segédkönyvvel és 3 évi segédi gyakorlattal rendelkeznek, minden további nélkül megszerezhetik új munkakönyvüket. Kérdés most már, hogyha ezek az érvényes munkakönyvvel rendelkező segédek le akarják tenni a mestervizsgát, kötelesek még 3 évig várni, vagy azonnal jelentkezhetnek, mivel a 3 évi segédi gyakorlatuk már meg van.

Látjuk tehát, hogy sok kérdés szorul még magyarázatra, ezeknek tisztázására azonban csak a végrehajtási utasítás megjelenése után kerülhet sor.

Dr. Lebovics Gyula

KÖZGAZDASÁG

A textilkereskedők révén a posztógyári egyezményhez való csatlakozásra kényszerítik a kivülről álló gyárakat is

Mennyit fizetnek adópausál címén az egyes gyárak?

Hosszu hónapok tárgyalásai után végre megszületett az az egyezmény, amelyet a pénzügyminisztérium kötött az ország posztógyárainak nagyrésztével és amely egyezménynek egy, az illető gyárak között már korábban létrejött megállapodás képezi az alapját.

Ismeretes, hogy április elsejével a gyapjúfeldolgozó, helyesebben a posztó és szövetyárak termékeire a pénzügyi kormány új fogyasztási illetéket rótt ki. Amellett, hogy ez az illeték maga is elég súlyos terhet jelentett a szakmai iparra nézve, talán még ennél is nagyobb hátrányt jelentett az a szigorú ellenőrzés, amelyet a pénzügyminisztérium az illeték beszedésének kontrollja végett életbeléptetett. Ennek az ellenőrzésnek a következtében minden egyes posztógyár mellé külön fióknévszemélyzetet neveztek ki, azonkívül a szövetyeladással foglalkozó kereskedőket is arra kényszerítették, hogy speciális regisztereket vezessenek minden véltől, hogy ezáltal a gyárakat kétszeres felügyelet alá vonhassák.

Ezt az ellenőrzést a szakmai gyárak nemcsak sérelmesnek, hanem vegzatóriusnak is találták és bizonyos multbeli tapasztalatokból kiindulva arra törekedtek, hogy a pénzügyi kormánnyal egyetértve egy általános összeg megfizetése mellett szabaduljanak az illeték tételekben való fizetésétől. Miután a minisztériumnak az ajánlat ellen nem volt elvi kifogása, amennyiben az illető gyárak garantálják az új illeték címén költségvetésileg fölvetett bevétel egy tételben való megfizetését, megin-

dultak a közvetlen megbeszélések az egyes gyárak között arra nézve, hogy az évente mintegy 170 millió lejre rugó fogyasztási illetéket milyen kulcs szerint osszák fel egymás között.

Az erre irányuló törekvésnek azonban váratlanul nehéz akadályok gördültek útjába. A felosztást ugyanis nem lehetett egyedül a mennyiségi termelés alapján megoldani, mert hiszen bármelyik gyár bármely pillanatban emelheti termelését. A gépek termelési kapacitása sem volt megfelelő felosztási bázis, hiszen a modern gépek jobb minőségű árut állítanak elő, mint a régebbiek s így az árdifferencia folytán a finomabb szövetyárakat előállító gyárak kedvezőbb helyzetbe kerültek volna, mint azok az iparvállalatok, amelyek olcsóbb minőségű szövetek termelésére rendezkedtek be. Azonkívül pedig igen sok szövetyár nem is használja ki teljes üzemi kapacitását, hanem csak redukált üzemművel dolgozik.

Végül is a gyárak túlnyomó része meggyezett azon az alapon, hogy a fizetendő fogyasztási illetéket, illetve az illeték egymás közötti megosztását két kritériumtól tessék függővé: egyrészt a gépek száma, másrészt a gépek minősége.

Azok a gyárak, amelyek ezt az egyezséget elfogadták, szakmai egyesületbe tömörültek, mely egyesület tagjai képviselőként, a pauszszerveződést meg is kötötte a kincstárral. Az egyezmény szerint a tömörült gyárak havonta 12.917.000 lejt fizetnek a fogyasztási illeték megváltása ci-

mén. Ez az összeg az egyes gyárak között a következőképp oszlik meg:

Buhusi	2,776.000 lej
Scherg	2,264.000 "
Saturn	1,568.000 "
Dorobantul	1,235.000 "
Azuga	890.000 "
Gyapjuipar Timisoara	814.000 "
Postavaria Romana	390.000 "
Tellmann	356.000 "
Astra	261.000 "
Gündisch et Simonis	237.000 "
Fratii Zimmermann	237.000 "
Mioara	195.000 "
Unio Cisanadie	192.000 "
Munca, Craiova	175.000 "
Ind. Prod. Text. Craioca	170.000 "
Roth et Co. Cisanadie	156.000 "
M. Groz Bucuresti	108.000 "
Gavana	98.000 "
Intex Cernauti	90.000 "
Ind. Tektila Timisoara	90.000 "

A kisebb gyárakat nem soroltuk fel. A fentebbi összegek egyébként havonta fizetendők.

Természetesen, amennyiben valamelyik gyár az egyezményben vállalt kötelezettségnek nem tesz eleget, a pénzügyminisztérium azonnal megindítja ellene a legszigorúbb behajtási eljárást, amellyel, hogy az esetleg ebből származó károkért a szövetségkel szemben is felelősséggel tartozik.

Amint a fentebbi kimutatásból is kitűnik, az egyezményhez több jelentékenyebb gyár nem járult hozzá. Így nem találjuk meg az egyezmény aláírói között a Gromen és Herbert sibiu gyár, a bacaui Isvoranu, Fratii Fildermann és S. Singer gyárak, a Lugoj Textilipar, Dunareana, Orsova s több szakmai gyár neveit sem. Hírek szerint ezek közül az egyik igen jelentékeny ardeali iparvállalat azért nem csatlakozott az egyezményhez, mivel a gyapjuszövetek gyártását feladja és kifejezetten pamutárak termelésére rendezkedik be. A többi gyár azért tanúsított tartózkodó magatartást, mivel érdekeit az egyezményben belül nem látta biztosítottaknak.

Előreláthatólag azonban hovatovább oda fejlődik a helyzet, hogy a posztógyári egyezménybe az eddig kivülről álló gyárak is belépnek, mivel az egyezményes gyáraknak sikerült a pénzügyminisztériumnál oly kedvezményeket és megkönnyítéseket kivívniuk, amelyekben a kivülről álló vállalatok nem részesülnek. Így elsősorban nagy előnyt jelent az a tény, hogy míg az egyezményes gyáraknál a pénzügyminisztérium mindennemű finans-ellenőrzést felfüggesztett, addig a kivülről álló gyáraknál teljes szigorral folyik az ellenőrzés. Másodsorban a pénzügyminisztérium úgy intézkedett, hogy azok a szövetykereskedők, akik nyilatkozatban kötelezőleg kijelentik, hogy csak az egyezményben részvevő gyáraktól vásárolnak, nem kötelesek azt a speciális regisztert vezetni, aminek nyilvántartását kötelezővé tették számukra. Ez az utóbbi pedig oly éles fegyver az egyezményes gyárak kezében, amellyel rövidesen meghajlásra kényszeríthetik azokat a gyárakat, amelyek nem tartották, kívánatosnak a posztógyári szövetségbe belépni.

25 újabb iparcikkre terjesztik ki a kontingentálást. Néhány belföldi, főleg bucaresti iparvállalat akciót indított annak érdekében, hogy a kormány a kontingentálási behozatali korlátozást terjeszse ki újabb iparcikkre is. Hírek szerint az akció sikerrel is járt és rövidesen megjelenik az a kormányrendelet, amely eddig a kontingentálás alól mentesített 25, belföldön is gyártott iparcikket von a kontingentálás megszigorítása alá.

Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy béműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha naponta reggel éhgyomorral egy félphár természetes Ferenc József keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az emésztés folyamatát. Az orvosok ajánlják.

A kwangsiu kínai csapatok vezetői elutasították Csang-Kaj-Sek marsall második ultimátumát is. Sanghajból jelentik: Szung-Jen és Paj-Csung-Hsi tábornokok, a kwangsiu csapatok vezetői elutasították Csang-Kaj-Sek marsall második ultimátumát is és fokozott tempóban folytatják hadikészülődéseiket.

Pályázati hirdetmény tanári állásokra. Az oradeai ort. zsidó fiú gimnáziumban egy francia-latin, a leány gimnáziumban egy kézimunka-háztartástan és egy testnevelési tanszék megüresedett. E tanszégeket elnyerni óhajtó, törvényes képesítéssel rendelkező tanárok, illetőleg tanárnők fényképpel ellátott, kellően fölszerelt kérvényüket folyó hó 25-ig nyújtják be az iskola igazgatóságához. A fiú-iskolai tanszékre francia-román szakos tanárok is jelentkezhetnek.

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalom okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjúsági csoportok, iskolák, kulturegyetemek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan cíntézz az Uj Kelet könyv-osztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Palesztinába vándorol a zsidósága miatt üldözött román boxbajnok

Moti Spacovot sörösüvegekkel és hagymával dobálják meg merközésein. A többszörös bajnok emondja, hogy miért akar kimenni Palesztinába

Bucuresti, augusztus 20. Érdemes hír látott napvilágot a fővárosi lapokban: „Motzi Spakow Románia nehézsúlyu boxbajnoka kivándorol Palesztinába.” A hír valószínűtlennek tűnt, hiszen a főváros falain hatalmas plakátok hirdetik, hogy szeptember 5-én Spakow a „római arénában” fog bajnoki címéért megmérkőzni Serbanescuval, a román boxsport másik hírességével.

„A zsidók országába”

A „Royal” kávéház terraszán, mint valami boxfejedelem trónon a „nemes” sport apróbb csillagai között Motzi Spakow. Zömök, keménykötésű, bikanyaku fiatalember, mint ha egy sziklából hasították volna ki. Arcát forradások szántják keresztül. Ajkán, szemöldökén és homlokán beforrt sebhelyek jelzik karrierjének, küzdelmeinek állomásait.

Spakow nem a fennhéjázó, a primadonnásoko bajnokok fajtájából való. Szerény, majdnem gyerekesen naiv fiú az országos bajnok. De azért, amikor megkérdezzük, igaz-e, amit a lapok irnak, büszkén és hangosan mondja:

— Szórol-szóra igaz. Szeptember 5-én még megvédem utoljára bajnoki címetem, aztán leteszem azt a boxfederáció asztalára és megyek Zsidóországba, így mondja: „Tara Evreilor”.

— Miért megy el? — kérdelem az ökölvívó bajnokot.

— Mert izig-veíg sportember vagyok s mint ilyen, nem tűrhetem azt, ami körülöttem zajlik. Nem bírom az antiszemiták által körülöttem szőtt atmoszférát. Itt nem becsülnék meg; ott meg fognak becsülni.

— Milyen atmoszféráról beszél?

Spakow csodálkozva kérli:

— Hogyan, ön nem volt még az én boxmérközéseimen? Nem látta mi megy végbe azokon?

— Szégyenkezve bevallom, hogy még csak filmen láttam boxmérközést.

Amikor Spakow boxol

Jöjjön el szeptember ötödikén — invitál Spakow — s olyan antiszemita tüntetést fog látni, amilyent keveset látott. Ennek az antiszemita tüntetésnek a célpontja egyetlen ember lesz: Románia nehézsúlyu boxbajnoka: én! Látni fogja, hogy fog tiz esetleg huszezer ember üvegekkel, hagymával s egyéb zöldséggel, esetleg botokkal rátámadni egy emberre, akinek csak két jó ökle van...

— Dehát miért?

— Mert zsidó létemre nem hagyom, hogy az árja Serbanescu Axiotti, vagy Pavelescu és más hasonló bajnokok leüssenek, sőt, ellenkezőleg, úgy püffölöm őket, ahogy nekem tetszik, s akkor teritem le őket, amikor épen akarom. És hallanák az üvöltéseket: Huó zsidó! üsd, öld meg a zsidót! tépd ki a beleit, kend le a fejét... Csakhogy az én ellenfeleim nem hallgatnak a b. közönség biztatására, hanem szégyenszemre elterülnék a zsidó előtt. Mire a közönség elkezd: Le a zsidóval! Palesztinába zsidó! s kezdődik a sörösüvegek pergőtüze.

— Nos, most meghallgatom a b. közönséget: megyek Palesztinába... Serbanescu meg a többiek boxoljanak a levegővel, azt le is fogják győzni... a levegő az nem zsidó, az hagyja magát, az sportszerűbben fog viselkedni, mint a zsidó Spakow.

A zsidó bicepsz

Es elkéseredetten folytatja:

— Kilenc év óta vagyok országos bajnok. Semmilyen mesterkedés nem használt. Minden ellenfeletem leterítettem. A fajvédő urak teóriáinak dicsőségére megmutattam, hogy a zsidónak van a legjobb bicepsze. Amikor külföldön küzdöttem, akkor nem voltam pizkos zsidó, akkor jó voltam.

— Az első voltam, aki hírnevet s dicsőséget szereztem a román sportnak külföldön. Ezelőtt kilenc évvel Rómában boxoltam. Óriási szenzáció volt a győzelmem s nagy szimpátiákat szereztem az országnak. Amikor engem ünnepeleek, ez az ünneplés első sorban az országnak szól.

— Londonban az Albers-Hallban a walesi herceg, a mai Edward király előtt győztem le Anglia egyik legjobb ökölvívóját. A trónörökös később magához kéretett, gratulált, majd melegen érdeklődött a román sport iránt.

— A franciaországi Roubaix-ban legyőztem az akkori francia bajnokot West Moedet, később a franciák nagy reménysége Vermount úgy menekült meg a knock-out-tól, hogy engem az igazságtalan zsüri diszkvalifikált...

— Rotterdamban legyőztem Harry Stahl

holland bajnokot, Bécsben O. Malleyt, Európa bajnokát, Szófiában a bolgárok szemefényét... S az arénák árbócán büszkén lengett a román lobogó. Soha előttem nem jártak ezekben az országokban román sportolók.

— Egy életet át küzdöttem és dolgoztam azért, hogy most sörösüvegekkel dobáljanak meg.

— Azt akarták, hogy áruljam el a testvéreimet s hagyjam el a vallásomat. Így megféleltem volna nekik... Az antiszemiták fekete listára tettek. Hányszor támadtak meg orvul éjnek idején... Megkapták mindig a magukét. Nem bírom tovább!

— Milyen érzésekkel távozik?

— Nem esik jól, hisz itt születtem Bucurestiben, asszimiláns szülőktől, itt nevelkedtem, itt vannak a barátaim, itt szoktam meg az életet, ez az a hely, ahol valamikor bálványoztak... de elég volt, megyek, itt megváltoztak az idők, az emberek... Én is megváltoztam, rájöttem, hogy zsidó vagyok. Egy kicsit későn, de rájöttem... most kezdem látni, hogy testvéreimnek körülöttem, megnyit kell szenvedniük, nekik még öklük sincs, mint nekem. Eleinte talán szokatlan lesz, hisz beszélni sem tudok, de azért otthon lesznek. Az én népemnek, különösen ezekben az időkben szüksége van jó öklökre...

— A zsidó sportnak akarom szentelni ezen-

Öngyilkos lett az olimpiai falu nemárja parancsnok-helyettese

A náci kampányának lett áldozata

PÁRIZS, augusztus 20. (Rador.) Berlnből táviratozzák: „Wolfgang Fürstner, az olimpiai falu helyettes parancsnoka öngyilkosságot követett el. Sport körökben azt állítják, hogy Fürstner öngyilkosságát munkamegerhelése váltotta ki. Egyéb-ként emlékeztetnek arra, hogy Fürstner csak félárja volt és emiatt nemzeti szociálista körök élénk kampányt folytattak ellene az olimpiai játékokat megelőző egész hét folyamán.

Románia ismét külföldi tartozásainak leszállítását kéri

Ünneplik Bucurestiben a japán kereskedelmi delegációt

Bucuresti, augusztus 20. Október hó folyamán Párizsban új tárgyalásokat kezdenek a külföldi hitelezőkkel a román közadóságek leszállítása érdekében. E célból meg is kezdtek már a megfelelő anyag előkészítését. Illetékes körök remélik, hogy a tárgyalások kedvező eredményre fognak vezetni.

Bucuresti, augusztus 20. Azt a 12 japán nagyparost, akik Romániában vannak, a bucaresti kereskedelmi kamara tegnap fogadta. A fogadtatáson a romániai gazdasági élet

számos reprezentánsa megjelent. A japán vendégek a román-japán kapcsolatok kimélyítéséről tárgyaltak. A Prahova-völgyét is megtekintették és elragadtatással nyilatkoztak annak szépségeiről. Bucurestiből a japánok Isztambulba mennek. Ma a japán delegációt fogadta Leon kereskedelmi államtitkár, akinek a japán fidelegátus kijelentette, hogy minden könnyítést meg fognak adni a két ország kapcsolatai kimélyítése érdekében.

Esküdtbírótság elé állítják az angliai vérvád-terjesztőket

Büntető eljárás a „The Fascist” szerkesztői ellen

London, aug. 20. Az angol fasisták lapjában, a „The Fasist”-ben az elmúlt hetekben rágalmozó cikk jelent meg a zsidók ellen, amelyben a cikk írója a közismert rituális vérvádat találja föl. Az állami főügyész az angol parlamentben bejelentette, hogy a lap ellen hamis vádak terjesztése miatt megindította az eljárást. Az eljárást első sorban a lap tulajdonosa Arnold S. Leese és a nyomdász, Walter Whitehead ellen fogantatosították „láztató vádak terjesztése” címen.

Az inkriminált cikk-részek így hangzanak:

„A zsidók sehol a világon nem kívánatosak. Mert mindenütt tönkreteszik mindazt, ami jó és tisztességes. Befolyásuk ellen csak három lehetőség van: 1. meg kell ölni őket? sterilizálni kell őket, vagy 3. el kell különíteni őket. Mi az utóbbi politikát kell, hogy kövessük és pedig a zsidók költségére. „Minden szemérmetlen tagadásuk ellenére, be van bizonyítva, hogy zsidók rituális gyilkosságot követnek el keresztényekben, hogy embervért keverhessenek ceremonális húství kenyerükbe. Ezt Jakob Antabi damasz-kuszi rabbi is elismerte 1840-ben. Az árja

Milliókat nem,

de 400 értékes, gyönyörű berendezési tárgyat nyerhet

a cluji Zsidókórház tárgysorsjátékán

Egy sorsjegy ára 50 lej. Sorsjegyek megrendelhetők a Kereskedelmi Hitelbank Rt.-nél Cluj, Piata Unirii 20. Árúítás az ország összes jelentősebb városaiban. Ha Zsidókórház sorsjegyet vásárol, segít beteg és épülésre szoruló embertársain.

MEGNYILT! **MEGNYILT!**

BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)

orth. kóser étterme

BUCUREȘTI,
Str. Lipsani 7. Galeriés Lafayette mögött

tul az energiámat, a zsidó színeknek akarok dicsőséget szerezni külföldön...

Spakow most elhallgat, majd néhány másodperc múlva megkérdezi:

— Mondja, szeretik-e ott kiinn a sportot? Szívesen fognak-e látni?

Megnyugtatójuk és a Makkbiádákra emlékeztetjük az ökölvívóbajnokot. Hatalmas mancsaival hálásan szorongatja meg a kezünket, amikor megjegyezzük:

— Hiszen maga hazamegy...

(h. e.)

szellem természeténél fogva olyan tisztességes, hogy ezt a tényt nehezen tudja felfogni. A legtöbb közöttünk élő zsidó az állatok „vallási metszése” körül olyan módszert alkalmaz, amely hosszú elmulást okoz. A kínzásban és szadizmusból való kéjelgés ezekben az embereknek született ösztönük. A régi assyrok is ilyen kegyetlenséggel végezték ki ellenfeleiket. Keresztre feszítették, vagy megnyúzták őket.

Inkriminálta a hatóság továbbá a cikknek azt a részét, amelyben az angolok fölhívataknak, hogy tüzzék mellükre a kampóskezeset, ne vásároljanak zsidóktól és ne alkalmazzanak zsidókat. Ilyen „kivánságok” alkalmasak arra, hogy az angol alattvalók és zsidók között gyűlölködést szítsanak.

Elsőfokon, a rendőrbíró előtt már tárgyalták a bűnpert. A nyomdász, Walter avval mentegette magát, hogy mint üzletember olyan terméket ad ki, amit neki megfizetnek. A bíró ama ellenvetésére, hogy az angol törvények ilyen enyhítő körülményt nem ismernek, a nyomdász kijelentette, hogy a cikk csak kritikát gyakorolt a zsidók fölött, ez pedig nem új dolog, mert hiszen I. Eduard, Shakespeare és sok más ezer kiválóság, közöttük zsidók is, kritizálták saját népiüket. Nem tud róla, hogy emiatt bírósági eljárást indítottak volna valaki ellen. Ami a rituális gyilkosságokat illeti, erről annyit tud mondani, hogy sokan hisznek benne. A rituális gyilkosságok ügye tudományosan is fel van dolgozva, hiszen az enciklopédiában említés van róla.

Később kihallgatták a kiadó Arnold Spencer Leeset, aki kijelentette, hogy nem angol zsidók ellen irányult a támadása, hanem a világ zsidósága ellen, akik nem állanak az angol törvények védelme alatt. Idézte János evangéliumnak egy versét, amely szerint a zsidók apja az ördög.

A nyomtatás után elkövetett büntett fölözt az esküdtbírótság fog itélkezni.

Leégett Szerajevó történelmi nevezetességű kávéháza

Belgrád, aug. 20. (Rador.) Szerajevóban tűz ütött ki, amely ma éjjel elpusztította az Albania történelmi jelentőségű kávéházat. Mint ismeretes, ebben a kávéházban készítették elő 1914-ben Ferenc Ferdinánd meggyilkolását. A tűz okai ismeretlenek. A kávéház porráégett.

Romániaiak a Zeppelin utasai között

Lakehurst, aug. 20. (Rador.) A Hindenburg léghajó fedélzetén ma reggel Európából megérkezett utasok között van Papana főhadnagy is, valamint Motas, a romániai világitógázművek igazgatója. Papana főhadnagy részt fog venni a los-angelosi légiakrobatikai versenyeken.

— A görög kormány bezáratta az összes klubokat és politikai köröket. Athénból jelentik: A lapok rámutatnak arra, hogy a kormány bezáratta az összes görögországi klubokat és politikai köröket. Az elsőnek bezárt klub a „szabadgondolkodók”-é volt, amelynek elnöke maga Metaxasz miniszterelnök.

Moritz Geiger munkássága Ardealban

Szép eredménnyel fejeződött be az 5696 évi Keren Hajjeszód akció. Több mint 30 százalékkal emelkedtek a múlt évi Keren Hajjeszód bevételek. A Palesztina-film átütő sikere az ardeali városokban

Julius végén fejezte be az 5696. évre szóló munkásságát Moritz Geiger, a Keren Hajjeszód jeruzsálemi főirodájának delegátusa, aki közel tíz hónapos erdélyi tartózkodása alatt 31 helységben folytatta le a Keren Hajjeszód akciót. Számtalan előadást, cionista szemináriumot, vitaestélyt tartott és nemcsak a Keren Hajjeszód eredmények emeléséről gondoskodott, de igen sok helységben uttörő munkát végzett a cionista munka megalapozása terén is.

Moritz Geiger az Ardealban járt Keren Hajjeszód delegátusok közül a legszorgalmasabb és legeredményesebb dolgozók egyike volt, akit őszinte szimpátiával, szeretettel és elismeréssel fogadott egész Ardeal zsidósága. Gyűjtő hatása propaganda szónoklatait, irodalmi előadásait, nagy érdeklődést kiváltó vitaestélyeit egészen új körök is felkeresték, amelyek eddig távol tartották magukat a cionista munkától és amelyeket Moritz Geiger meggyőző erejű távortartották bele a cionista mozgalom érdeklődés körébe.

Az 5696. évi Keren Hajjeszód akció eredményei általában több mint 30 százalékkal múlták felül a múlt évi eredményeket. A bevételek emelkedése egyrészt az egyes jegyzékek emelésének, másrészt pedig igen sok új jegyzéknek köszönhető. Ebben az évben is sor került újabb helységek meglátogatására és a KH-munkába való bevonására. Ennek dacára még mindig nagy expanziós lehetőségek állnak rendelkezésre, amelyek minden biztonnal módot fognak nyújtani a Keren Hajjeszód eredmények további növelésére.

Az önkéntes párok munkája

Az önkéntes párok ebben az évben is lelkes és eredményes munkát végeztek. Ezek között is első helyen áll Weinberger Nándorné (Cluj), Darvas Mór (Targumures), és dr. Bárdos Imre (Oradea) munkássága, akik nemcsak saját városukban, de Ardeal igen sok városában is résztvettek a Keren Hajjeszód akció lefolytatásában. Rajtuk kívül dr. Dohány Sándorné (Arad), Ekstein Berthold (Timisoara), Eiger Melanie (Brasov), Havas Emil pénzügyigazgató (Satmar), Liguornik Amália (Toplita), Sebesi Izsó (Brasov), Spitz Rubens Medias, voltak a Keren Hajjeszód akció legodaadóbb és legeredményesebb működő munkatársai az elmúlt év folyamán.

Igen szép eredménnyel dolgoztak a vidéki városokban Dr. Jordan Viktor (Satmar), dr. Bleicher Alfréd (Alba-Iulia), Deutsch Béla (Targumures), Gottlieb Géza (Hateg), Kasso-vitz Endre (Turda), Löbl Bözsi (Timisoara), Löwe Béla (Alba-Iulia), Rosenfeld Sándor (Timisoara), Rubinstein Albert (Orastie), dr. Székely Mózes (Oradea), dr. Timár Miksa (Oradea).

Külön kell megemlékeznünk Giszkalay Jánosnak a KH-munkába való újbóli bekapcsolódásáról, aki kitűnő eredménnyel folytatta le a Keren Hajjeszód akciót Ardeal több városában.

Löbl Lajos a Keren Hajjeszód központi irodájának vezetője ebben az évben is meglátogatta Ardeal különböző városait, amelyekben gondoskodott a Keren Hajjeszód akció levezetéséről.

A Palesztina-film

A KH Palesztina-film „Az ígért földje” eddig 26 helységben került bemutatásra, majd nem kivétel nélkül mindenütt óriási látogatottság és kitűnő erkölcsi és anyagi siker mellett. A film további ardeali körútját az őszi hónapok folyamán kezdi meg és még mintegy 30-40 helységben kerül bemutatásra.

Brosurák szétküldése

A Keren Hajjeszód központi irodája ebben az évben is gondoskodott a jeruzsálemi főiroda és az ardeali központi iroda különböző brosuráinak és ismeretterjesztő közleményeinek szétküldéséről.

Az év kezdetén Löbl Lajos „A Keren Hajjeszód aktuális problémái és feladatai” című brosurája került szétküldésre, majd az ardeali KH-iroda „15 év Keren Hajjeszód” című képes brosuráját kapták meg az összes Keren Hajjeszód jegyzők és az Uj Kelet olvasói.

Az év folyamán szétküldött „Tel Aviv”, „Dagania” és „Jeruzsálem” című brosurák

SPORT

A Romania megnyerte Cluj másodosztályú vízilabdabajnokságát

Cluj, augusztus 20. A városi strandfürdőben tegnap két másodosztályú bajnoki vízilabdameccset játszottak. A Romania 7:1 (6:1) arányban győzött a CFR ellen. Szántay (3), Pusztay (2), Russey és Valentin góllal. A CFR vígasságát Baies szerezte meg. A Haggibbor II. 8:2 (4:1) arányban győzött a CMSC ellen Deutch (2), Gárdi, Pap, Sándor, Herskovits II, Schwartz II, és Erős góllal. A munkások részéről Svajtowski szerzett két gólt.

A fenti eredmények alapján a másodosztályú bajnokság végső helyezési sorrendje még nem alakult ki ugyan, de az első két helyet illetően változás nem állhat elő. A Romania lett az első, a Haggibbor II. a második és a CFR valószínű harmadik.

Ma este érkezik a Kispest Clujra

Cluj, augusztus 20. A budapesti profibajnokság egyik legnépszerűbb és legjobb csapata, a Kispest ma este érkezik Clujra. A csapat két mérkőzést játszik. Az első meccset a CAC-CAO kombinálja ellen játsza a csapat, mely az ardeali csapat néhány válogatottjával kitűnő játékerőt képvisel. Vasárnap a Victoria veszi fel a küzdelmet a Kispest ellen, melynek vendégjátéka iránt érthető a városban az érdeklődés. A Kispest éveken keresztül is egyike volt a legszívesebben látott magyar proficsapatoknak Clujon. A csapat szép technikai és stílusos játéka mindig nagy közönséget vonzott a sporttelepre.

Személyes varázsa és egészsége szorosán összefügnék ha az utobhira vigyáz, az első is megóvjá

Néhány nap óta a fáradtság és nehézség érzése vesz erőt Önön. Ugyanakkor megállapítja, hogy rosszul alszik, fájdalmak nyilalnak át testén. A diagnózis a következő: meglassult anyagcsere következtében beállott auto-intoxikáció (a szervezet önmérgezése). Szerveink belső egyensúlyát csak úgy állíthatja vissza, ha megtisztítja szervezetét a felhalmozódott mérgektől, baciilusoktól, felesleges zsiradéktól és salakoktól. Belső szerveinek tehermentesítése parancsoló szükségesség, ennek tökéletes végrehajtásához nem használhat egy akármilyen gyógyszert. A legmagasabb értékű és hatású készítmény — amelyet híres egyetemi tanárok rendelnek és önmaguk is használnak — az Urodonal: használatát legmelegebben ajánljuk mi is.

V. H. asszony Villecrenes-ből (S. & O.) írja:

„Mindkét karomat megtámadta a reumatizmus, annyira szenvedtem, hogy aludni sem tudtam, ujjaimat annyira megmerevítette a betegség, hogy semmit sem tudtam kezben tartani, a tárgyakat kiejtettem kezemből, anélkül, hogy észrevettem volna. Szerencsétlenségemre 5 hónap alatt 14 kilót híztam és olyan erős hájréteget kaptam, hogy lehajolni sem tudtam. Elhatároztam, hogy állapotomon változtatok, Urodonal és Linycol Chatelain készítményekkel kezeltem magam és legnagyobb határozottsággal állítom, hogy ezen csodálatos készítmények legyőzik a reumatizmust. Az Urodonal jótékony hatása következtében megszabadultam hájrétegemtől és ismét visszanyertem rendes testsúlyomat. Teljes bizalommal felhatalmazom Önt arra, hogy eredeti leveletem bárkinek bemutassa, mert az Urodonal hatása a reumatizmusra olyan nagyszerű, hogy felülmulja a reumatikusok legvérmesebb reményeit is.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBÍZHATÓ MÁRKA

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁR- BAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

az ardeali zsidóság legnagyobb elismerésével találkoztak. Azok a brosurák, amelyeket a jeruzsálemi főiroda Palesztinában készített, valóban egy nyomdatechnikai, mint tartalmi szempontból elsőrangú nyújtanak.

A Palesztina-film bemutatásának kapcsán hozta ki az ardeali Keren Hajjeszód az „Ígért földje” című filmbrosuráját, amely kiállítás tekintetében vetekszik a hasonló külföldi kiadványokkal is. Tartalmilag pedig a filmmel, valamint a cionista szervezeti WIZO, KKL és KH munkával foglalkozik.

Az 5696 év végleges lezárása után (október, november hónapban) a KH ardeali központja újabb brosurában fogja informálni ardeali munkatársait az elért eredményekről, valamint a Keren Hajjeszód és az országépítés aktuális helyzetéről.

Az Universitatea folytatja győzelmi sorozatát Esztorszagban

A kitűnő együttes egyik sikert a másik után éri el Esztorszagban. Legutóbbi két meccsen is sikert aratott. Tartuban az Olimpia ellen játszott az U és 5:1 (1:0) arányban győzött Ploesteanu (3), Orza és Putnic góllal. Másodszor a lettországi Liepaja-ban játszott és győzött az U az ottani Olimpia ellen. A gólokat Szaniszló és Ploesteanu lötték.

A CAO labdarúgócsapata vasárnap Targu-Muresen játszik.

A Nemzeti Bajnokság első fordulójára vasárnap megindul Nemzeti Bajnoki mérkőzések során Aradon a Chinezul az AMFA-val méri össze erejét, Timisoaráról 300 szurkoló kíséri el csapatát.

Ha helyét biztosítani akarja a szombat, vasárnapi Kispest mérkőzésekre, úgy siessen jegyét megváltani — kedvezményes áron a Stadion sportruházban.

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regényei.

„Igy kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kétféjú sas lehull” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvszerzők teljes jegyzékét!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Két premierslágér. I. A kaméliás hölgy. Dumas örökbevis regénye nyomán. Fősz.: Jovenne Printemps, a „Comedie Francaise” büszkesége és Pierre Fresnay, a „Königsmark” tanárköltője. II. A Pampák királya. Warner Baxter szenzációs cowboy filmje. Előadások kezdete: I. A kaméliás hölgy 3, 6, 20 és 9,30 órakor. II. A Pampák királya 5, 8 és 10,30 órakor. Jón: Egyrésztben az egyedüli teljes hosszúságú valódi Olimpia-film.

OPERA MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A vérző aréna. Fősz.: Wallace Beery és Jackó Cooper. Szenzációs, izgalmas, látványos film a cirkusz világból. Magyar feliratok.

A MUNKÁS MOZGÓ MÜSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9. Dupla műsor: I. Sorrel kapitány. Megható társadalmi dráma. Főszerepben: H. B. Woorner. II. Dr. X. A borzalmak filmje. Főszerepben: Fray Wray és Lionel Atwill. Szombaton, aug. 22-én, bál miatt nincs előadás. Helyárak: 10 és 12 lej. Minden szünetben fellép Európa leghíresebb artístája. Shirley Temple konkurrenciája.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

2 nagy filmek. I. Szentpétervári bál. Az utolsó csodaoperett. Ivan Petrovic, Kamilla Horn, Halmay Tibor. II. A fehér törzsfőnök. Dare Grey, regénye után George O'Brien. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdetek 3, 6, 9.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közzététel egy sz. 2 lej, vasárnapi betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak új továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Modern háromszobás összkomfortos, kertes villa novemberre kiadó. Str. Fantanelei 7. Sétatér mellett.

Irodai munkában jártas, német, magyar és kevés román tudással rendelkező levelezőné és gépirónő, szerény javadalmazású állást keres. „Szerény” jellegre kiadható.

Teljes ellátásra elfogad izr. uricsalád intelligens leányt zongora és fürdőszobahasználattal, esetleg oktatással, iskolához, parkokhoz közel. Özv. Berger Antalné Oradea. Str. Xenopol 5.

Eladó egy 200 cm3-es modern, majdnem új motorbicikli D. K. W. értekezni Str. Filipescu 15, Grätz festőnél.

Ügyés, megbízható fűszer és vasszakmában jártas segéd szombattartással állást kaphat október elsejétől Klein J. Simon cégnél, Sighet.

Petrolgázfűtő különleges gázosítóval, teljesen veszélymentes, nem kormoz és nem füstöl, egy liter petroléum 8 órát ég, legolcsóbban Moskovits és Társánál, Cluj főpostával szemben szerezheti be. Takarékosági könyvre is.

50 éves özvegyasszony, kinek saját háza havi 5000 lej jövedelmez és aki 200.000 lej hozománnyal rendelkezik, férjhez menne megfelelő koru és vagyonu, vallásos uhoz. Bövebbet „Mirea” házasságközvetítő, Cluj Regele Ferdinand 116.

Keresek azonnali belépésre románul beszélő, szerény igényű, jóméjelenésű, csinos eladónőt. Konfekcióban jártas előnyben. Jelentkezni Rozi Baumzweig üzletben Kraulovszkynál Memorandumul 1.

Ügynökök és ügynökök, kik 2-300 lejrel rendelkeznek, tömegcikk terjesztésével napi 150-200 lej könnyen kereshetnek. Jelentkezni: 21-én d. u. 6-7 óra között Str. Măloasa 3.

Teljesen árva zsidó fiatalember bármilyen állást vállal. Izsák, Str. Bucuresti 71.

PHILO Jüdisches LEXIKON
800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép
240 LEPAGE-nál
Kérjen ingyen „Judaica” jegyzéket.

— Az jelentik: (Cattaró) nevezete felvonta...
— Eg ki Fran L'Intran ról a kü történt. Spanyol közelébe el a me mondott...
— Ha lyán: P ienség t lyán. letlenül láta. A ütéstől csétlenül szvenved a szerez...
— A Drayton bhumulat ahol me jelentett egészség fény. „I láttam utáta a 93 éves ienség l öregem kellemet onnan r tom, ho Minden fény éle...
— Ha lyamodje József” alig egy biztosan emésztes Az orvo...
— R Megszite ton. A könyvet mészete vannak...
— H penhágá tegnap herceg...
— A tént a határozó sant ley és új d modern löi le is után u gatni k bordáza átmenet iparnak togatás kások, k különfél nyadt, pok. Az bink sz egy má rod, de Woodné „Amenn től szá ott 8 s egy boi Strangy nem is egy cso A derék bocsnáa kikézb Amit k Woodné 1911 má mak az rostás t kását

HIREK

Az angol király Cattaróban. Belgrádból jelentik: Az angol király tegnap Kotorba (Cattaró) érkezett, megtekintette a város nevezetességeit, majd este 10 órakor a Nahlin felvonta horgonyait és déli irányban eltávozott.

Egy spanyol repülőgép munióit rakott ki Franciaországban. Párizsból jelentik: A L'Intransigeant nagy cikkben számol be arról a különös esetről, ami Toulouse közelében történt. A szemtanúk elbeszélése szerint egy spanyol magánrepülőgép szállott le Toulouse közelében, ahol két láda muniókat helyeztek el a mezőn. Az arra járó falusiaknak azt mondták, hogy este felé visszajönnék a lődárért. A két ládán a következő felírás állott: puskapor a sevillai gránátok részére. A ládában 7 milliméteres Mauser karabina alkalmas 1600 töltényt találtak. A hatóságok vizsgálatot indítottak a titokzatos repülőgép utasainak kiderítésére.

Halálos szerencsétlenség a tenispályán. Párizsból jelentik: Különös szerencsétlenség történt tegnap Párizs egyik tenispályáján. Az egyik labdaszedő fiúcskát véletlenül egy tovarrepülő labda homlokot találta. A gyermek megtántorodott a labda ütéstől és lezuhant a földre. Olyan szerencsétlenül esett, hogy koponyaalapi törést szenvedett és mire orvosi segítség érkezett a szerencsétlen gyermek már kiszünetelt.

A hosszú élet titka: a sok napfény. John Drayton Bellew 87 éves angol öregúr, akinek bámulatos frissesége és életkedve mindent, ahol megjelenik, általános feltűnést kelt, kijelentette az újságíróknak, hogy a hosszú és egészséges életmód egyetlen titka a sok napfény. „Hatvanöt éve egyetlen egyszer sem láttam telet — mondotta, — Atyám szintén utálta az egészségtelen téli időjárást és csak 93 éves korában halt meg vasuti szerencsétlenség következtében. A tél különösen az öregembereknek okoz sok betegséget és kellemetlenséget. Ahol téli időszak következik onnan mindig menekülök. Ennek tulajdonítom, hogy 65 éve még beteg sem voltam. Mindenki megfogadhatja tanácsomat: a napfény életet és erőt ad.”

Ha el van dugulva és gyomra rosz, fojlyamodjék azonnal a természetes „Fereho József” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárynyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen kitisztítja az emésztés útjait és friss közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Repülő könyvtár. Ezt is megértük. Megszületett a repülőkönyvtár. Hol? Természetesen az egyik amerikai repülőjáraton. A „Flying Clipser” több mint kétszáz könyvet tartalmaz. Ezek a könyvek természetesen a világra való mindegyik ágából vannak összeválogatva.

Habsburg Ottó Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: Habsburg Ottó herceg tegnap ideérkezett nővérével, Adelaide főhercegnővel.

A vén postaláda titka. Érdekes esettörténet a minap Londonban. Az angol posta elhatározta ugyanis, hogy a régipusú, rozsdás levelezéskönyveket beszedi a sztritekéről és új dobozokat rakat a helyükbe, elegáns, modern levélgyűjtő ládákat. A posta szerezte le is szedték az avult tartályokat és miután utolsó tartalmukat kiürítették, bontogatni kezdték a vasszekrények reszketeg bordázatait, hogy a széthulló oldallapokat az átmeneti enyészetnek adják át, az ócskavasiparnak. Egy ilyen kivérendő szekrény bontogatásakor meglepetve vették észre a munkások, hogy az oldallapjai közé egy másik különféle levélke volt becsipentve. Fonynyadt, szikkadt, sárgult levélkék és levélkecsomagok. Az egyik: „Tudatom, hogy kis bébink született. Bob. 1908 február 8.” Néznek egy másikat: „Rendelek uram, 15 kiló cukrot, de siessen, mert eperbefőzéshez kell. Woodné, 1911 május 14.” A harmadik: „Amennyiben ön a jelen felszólítás átvételétől számított három napon belül a kölcsönközt 8 sillinget és 16 pennit meg nem adná, úgy borostás utonállónak nyilvánítom. H. Strangwise. 1916. IV. 5.” A többi után már nem is nyultak a munkások. A szekrény egy csomó levelet becsipent és visszatartott. A derék postavezetőség úgy döntött, hogy bocsánatkérő sorok kíséretében, ha kévsé is, kikézbcsítik a megrekedt küldeményeket. Amit korrektil meg is cselekedtek. Csakhogy Woodné asszonyság miként főzött be epret 1911 májusában, a 28 éves bébihez mit szólunk az ismerősök és miként furcsálta a „borostás utonálló” Strangwise ur hívós pillantását — az örök rejtély marad.

5 elefántot biztosan látott már Clujon, de 15 óriási, emberi kolosszusokat — mindegyik 110-138 kgr. súlyu — még aligha. Tifánok, herkulési erejűek, akik a görög-román harcok világbajnokai. Ez lesz augusztus hónap szenzációja Clujon

Ami Streichernek fáj. A „Stürmer” közli legutóbbi számában egyik buzgó olvasójának alábbi épületes levelet: „Kedves Stürmer! Fietze Olga zsidónőnek Lipcsében, Stünzerstrasse 5. alatt kézműárkereskedése van. A férje német ember. Noha az asszony a zsidó hitközséghez tartozik, még a Szent Háromság egyházhoz is két keresztény nőegyletnek tagja. Évekig volt tehát egy zsidó asszony keresztény nőegyletnek tagja, anélkül, hogy ez különösebben feltűnt volna. 1933 áprilisában Fietzené asszony kilépett az izraelita hitközségből. És erre a következő történt: az egyik nőegylet ünnepélyén a munkaszolgálati zenekar játszott. És tuszt kellett huznia Fietzené asszonynak! Több egy-let tagból ez lángoló felháborodást váltott ki; követelték a zsidónő kizárását az egyletből. Minthogy az illetőről kiderült, hogy felekezetiállású s így az egyletnek alapszabályszerűen tagja nem lehet, törölték is a névsorból. De a fődolog csak most következett: 1936 pünkösdjének első napján Rau plébános megkeresztelte Fietze zsidónőt és férjével egyháziilag is összeadta. Mire az egyik egylet elnöke, Meierné asszony (lakik: Wittstockstrasse 2) gyűlést hívott össze. És ezen az ülésen min örömhirt jelentette be, hogy „rég, kedves tagjuk”, Fietze asszony most már meg van keresztelve, tehát újból szabad őt az egylet tagjainak sorába iktatni. A zsidónőt ünnepélyesen bevezették a terembe és tisztelőre valamennyi jelenlevő felkelt a helyéről. Sőt. A „nagy esemény” emlékére egy képpel is megajándékozták...”

Hollywood megalapítója. Az újságolvasók szerte a földkerekségen mindent megtudnak a nagy és kis sztárok legintimebb dolgairól is, de azt kevesen tudják, hogy él a filmváros szélén, szerény házikójában egy őszhajú, öreg asszony, Wilcoxoné, aki — alapítója Hollywoodnak. 1887-ben az akkor huszonöt éves Wilcoxoné a zöldelő sík mezőn letelepedett az urával, kis házat épített és körülötte ugynevezett holly-cserjékkel, angol pálmákkal, amelyeket egyenesen Londonból hozattak, mert azt tartják róluk, hogy szerencsét hoznak az ültetőiknek. Ezt a kis tanyát elnevezték Hollywoodnak. A cserjék azonban nem bírták ki a forró kímát és hamarosan elenyevtek. A farm azonban megmaradt és az idők folyamán kis telep alakult körülötte, amelyen 1903-ban már hétszáz lakos élt. A telep neve megmaradt Hollywoodnak és az alapító tiszteletére egy csendes, kis pálmazsugélyes utcát elneveztek Wilcox-utnának. A közben özvegyg lett Wilcoxoné most is ott él elhagyott kis házikójában, de a mai lüktető lázban élő Hollywoodban ugyszólván senki nem tud róla. Igaz, hogy soha semmi köze nem is volt a filmhez. Soha nem volt valami nagy híve a mozinak és évente ha kétszer-háromszor néz valamelyik mozgófényképszínházba.

Az öt legkülönb nő a világon. Párizsból jelentik: A francia Dolgozó Nők Szövetsége most tartotta nagygyűlését Párizsban, melynek során megvitatták mindazokat a sorsdöntően fontos kérdéseket, amelyek a dolgozó nőket érdekli. Az ülészak végén leszávatták a kongresszus résztvevőit, hogy kiket tartanak a világ legkimagaslóbb öt asszonyának. A francia dolgozó nők öt választottja a következő: Miss Frances Parkins amerikai munkügyi miniszter, Kollontai asszony, a Szovjet oslói követe, Madame Curie-Joliot francia államtitkár, a híres Röntgen-kutató, Mrs. Amy Mollison angol repülőnő és Lagerlöf Zelma, a Nobel-díjas svéd író.

Megszökött az orvosi megfigyelés alatt álló gyilkos főhadnagy. Chisinauból jelentik: Tegnap nagy izgalmat keltett városzerte az a hír, hogy az idegyógyászaton megfigyelés alatt álló Emil Cotoranu főhadnagy megszökött. Emil Cotoranu néhány hete volt az idegyógyászat lakója, ahol megfigyelés alatt állott. A főhadnagy nemrég meggyilkolta bajtársát, Mircea Mouchat és a védelem indítványára utalták be az elmekórházba, elmebeli állapotának megfigyelésére. A gyilkos főhadnagy egy óvatlan pillanatban elhagyta a kórházat és kimenekült a városba. Egy ideig magánosan kószált az utcákon, majd jelentkezett a 30-as nehéztüzérségnél. A szolgálatos tisztől kérte, hogy vezessék a parancsnok elé, akitől a szoldját követelte és előbbi beosztásába való visszahelyezését. Azonnal értesítették a mentőket, akik visszavitték a kórházba, ahol megfigyelés alatt tartották. A hadbírószék vizsgálata indított annak megállapítására, hogy a főhadnagy kimenekülése miatt terhel a felelősség.

Nemsokára tárgyalni fogják Coroiu-perét. Botosaniából jelentik: Coroiu, a regát hírhedt banditájának perét közelebből tüzi tárgyalásra a bácaui esküdtszék. Még élénken emlékeztet a félelmetes bandavezér kalandos szükése a botosani börtönből az elmult tavasszal, amikor az egész ország rendőrsége lázasan nyomozott Coroiu után és mégis csak akkor került újból rendőrkézre, amikor önként jelentkezett. Azóta duplavasra verve tartják a fogházban, hogy megegyezzen ne ismételhessen meg a bravuroszükését. Valószínűleg 1936 október elején kerül tárgyalásra a nagy izgalommal várt per. Ugy hírlik, hogy a rettegett bandita anyja és nővére nagy védői gárdáról gondoskodott a bandita részére. Már eddig több ügyvédet bíztak meg a védelemmel, akik között szerepel dr. Măneștireașu is, Coroiu régi ügyvédje, aki annakidején rábeszélte a banditát, arra, hogy szükése után jelentkezzen a hatóságoknál. A nem mindennapi pert nagy érdeklődés előzi meg.

TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya f. hó 23-án, vasárnap a következő turákat rendezi:

Autós kirándulás a Vladeasara, illetőleg wekendezők részére a Vladeasa alján elterülő festői szépségű Valea Frumoasához. Indulás reggel 5 órakor.

Gyalog kirándulás Cluj környékére, kedvező idő esetén fürdőzésre alkalmas helyre. Indulás reggel fél 8 órakor.

Jelentkezni az autós kirándulásra péntek estig bezárólag a club helységben lehet este 7-9-ig. Str. Regina Maria 15.

A kirándulásokra az indulás a club helységtől történik. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Szivenlőtte magát egy 20 éves hivatalnoknő. Giurguból jelentik: A város végén lévő vízművek telepén tegnap este az örrevolverdörrenést hallott. A késő esti órákban már idegen nem igen járt a telepen és az éjjeli őr rosszat sejtve a hang irányába futott. Egy fához közeledve megdöbben látta, hogy a fűben a fa alatt elterülve fekszik egy fiatal nő, míg a jobbkezeben füstölő revolvert szorongat. Azonnal értesítette a mentőket és az ügyészséget, de a szerencsétlen fiatal leányon már nem lehetett segíteni. A vizsgálat megállapította, hogy a lány Eleonora Predescu hivatalnoknő, aki öngyilkossági szándékából melbe lötte magát, de eddig még nem derült ki, hogy a 20 éves leány miért vált meg az életől.

Barmicvah-ünnepély Dejen. Lélekemelő családi ünnepély folyt le az elmúlt szombaton dr. Băr Manó, a nemrég királyi kintűtetésben részesült betegsegélyző-főorvos házában. Az ünnepélyre a főorvos fiának, Wilhámnak, Barmicvah-va avatása adott alkalmat, melyen Paneth Jakab M. főrabbi és Klein Nándor főjegyzővel az élen díszes vendégsereg vett részt. A 13 évet betöltött Wilhám a Szentírás hetiszakaszából és a Hattoráhból vett idézetekkel tarkított pompás Barmicvah-beszédet tartott, melyet meglepő készséggel adott elő.

Uj szer az álmatlanság ellen. Amerikából jön hozzánk ennek az újításnak a híre. Az Ujvilágban jöttek rá először, hogy a repülőgép nemcsak gyors helyváltoztatási eszköz, nemcsak sport, hanem egyszerűs mind orvosság is. A repülőgép a huszadik század legmodernebb eszköze — komoly orvosi megállapítások szerint is — kitűnően bevált, mint — altatószer. Álmatlanság ellen, mint hírlik, több amerikai milliomos már beállított magának néhány repülőgépet.

A bőr sejtjei is tudnak mozogni. Szövettenyésztési kísérletek azt mutatják, hogy nemcsak az egysejtű lényeknek van önálló mozgása, hanem a magasrendű állatokból kioperált és mesterségesen továbbtenyésztett szövetrészek sejtjei is visszanyerhetik mozgásképesységüket. A mozgásképeséget ugyanis csak a szervezet kölcsönében vesztették el a sejtek. Nagyon érdekes a hámsejtek megmozdulása. Ha a tenyészetben keresztül hajszálát feszítenek ki alkalmas körülmények közt, akkor a hámsejtek bevándorolnak a hajszál üregébe. A lép hálózattól felszabaduló sejtek hímiből, bukdácsoló mozgást végeznek. Nagyon jellegzetes a kioperált rák sejtjeinek mozgása. Karélyos állabakat nyújtogatnak lassan maguk elé s megkapaszkodva a tenyészet kifeszülő rostjain, előbbre és előbbre vonulnak. Ilyen megfigyelésekkel, ahol a szövetekben mozdulatlanságra kárhoztatott sejtek megmozdulását tanulmányozzák, nagyon fontos megállapításokat tehetnek különösen fejlődésmechanikai szempontból. De az egyes sejtfelelések sajátos és eddig ismeretlen tulajdonságaira is fényt vet a szövettenyésztés, amelynek főleg a kozmetikai sebészetben, etoah t eredményeit máris szeltében felhasználják főleg a kozmetikai sebészetben.

Felhívás

Az Országos Zsidópárt clujmegyei szekciója felhívja az önállóan dolgozó és iparengedéllyel rendelkező iparosokat, hogy az új ipari kiképzésről szóló törvény 180 szakaszának értelmében kérjék ki új iparengedélyeiket (Brevet de meserie), a munkakamara iparos szekciójánál. E kérések beadásának utolsó határideje augusztus 30. Bővebb felvilágosítással a Zsidó Párt Jogvédő irodája Cluj szolgált. Saguna 7. fél 1-től fél 2-ig.

HAR ZION HAR CARMEL

együttműködésükkel, mely palestinai toborzó csapatok felállítását szolgálja. Románországi utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóutakunk Constantából Hatfiba:

Har Zion	augusztus 20	Har Carmel	augusztus 10
Har Carmel	augusztus 27	Har Zion	augusztus 17
Har Zion	augusztus 3	Har Carmel	augusztus 24

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

a

„Kedem” utazási iroda

aradeai és banati vasútvonalvezetésénél

Teljeskörű tájékoztatásért

Lazar Bercovici Constanta

vasútvonalvezetésénél, amelyik felvilágosításra. Constanta Postája 65. Tel. 174. Távirat: Bercovici

UJ KELET *Legújabb hírek*

Kisajátítják a zendülőket támogató egyházak alapítványait

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

gárháborúval kapcsolatos benemavató-kozási tárgyalásokat.

A Völkischer Beobachter a Kamerun felettartóztatását „kalóz-tettnek” minősíti, amely azt bizonyítja, hogy Spanyolországban bolsevista káosz uralkodik. A Berliner Börsenzeitung szerint a spanyolok nem tartották tisztelgetben a német zászlót és így a birodalmi kormány meg fog tenni minden szükséges intézkedést arra, hogy a nemzetközi jognak és az emberi törvényeknek megfelelően biztosítsa a német hajók szabad tevékenységét.

Ujabb stratégiai jelentőségű győzelmeiket jelent a madridi kormány

A súlyos természetűnek látszó spanyol-német incidenssel egyidejűleg a polgárháború frontján az első összecsapások heveségével és extázisával dühöngenek a harcok. E harcok sikereiről és kudarcairól ismételten a legjelentősebb hírek érkeznek, amennyiben mindkét fél a maga nagy jelentőségű győzelmeiről számol be jelenéseiben.

A tegnapi medellini nagy kormánygyőzelemről beszámoló hírek után ma a Reuter távirati ügynökség újabb nagy kormánygyőzelmet jelent Madridból, amely szerint Mangada, a kormánycsapatok szolgálatában álló tábornok, a Sierra Guadarramai fronton aratott győzelmet a felkelők fölött.

Az ütközetben a kormánycsapatok számos felkelő foglyot ejtettek, hat nehéz ágyút zsákmányoltak. A zendülők ötszáz halottat és számos sebesültet vesztek ebben a harcban.

A Havas madridi jelentése a belügyminisztérium rádió-jelentését közli, amely megerősíti a kormány tegnapi kedvező harctéri híreit és újabb győzelmeiről számol be. A kormányjelentés azt hangoztatja, hogy a tegnapi medellini győzelem és az estramadurái siker után a kormánycsapatok megerősítették állásaikat és újabb támadásokra készülnek. A repülők az összes frontszakaszokon élénk tevékenységet fejtenek ki. A kormány hadihajói állandóan őrzik az afrikai és andaluziai partokat. Mongades kormány-ezredes egy csapatot meghódította Naval Perar és Lamata helységeket, amelyek Madridtól északnyugatra fekszenek.

A jelentés szerint a guadarramai fronton elért kormánygyőzelem nagy stratégiai jelentősége van.

Egy kormánycsapat eljutott Terruel város kapuihoz. A guipuzcui kormányerők siker

esen nyomulnak előre. A zendülő tábornokok — a kormány megállapítása szerint — Spanyolország és a katolikus vallás évszázados ellenségeit használják fel segítőtársakul. A spanyol nép azonban nem hajlandó letérdepelni az afrikai csapatok előtt.

A kormány harctéri jelentéseivel egyidejűleg jelentik Madridból, hogy

a francia népfront egy delegációja Pijinnier kommunista képviselő vezetésével Madridba érkezett.

A delegáció tagjai megbeszélésre ültek össze a belügyi államtitkárral. Pijinnier azt javasolta, hogy Franciaországban létesítsenek menhelyet a spanyol harcok árváinak gondozására. Ossorio Taffael államtitkár köszönetét fejezi ki az ajánlatért.

Londoni jelentés szerint a spanyol nagykövet, aki miután tegnap este beszélt Madriddal, kijelentette, hogy a spanyol kormánynak nem áll szándékában gázbombákat használni a zendülők ellen. A Reuter egyidejű londoni jelentése szerint

a spanyol kormány előre tájékoztatta az angol kormányt arról, hogy az összes hajókkal szemben kénytelen volt blokádok bevezetni,

nehogy azok fegyvert csempészhessenek a felkelők számára. Ez az intézkedés volt az oka annak, hogy a Libertad nevű spanyol hadihajó a Kamerunt átkutatta. A Reuter szerint nem valószínű, hogy az angol kormány elismeri a spanyol kormány blokádját, miután nem ismeri el a két hadviselő fél harci tevékenységének jogosságát sem.

Hadiiparra alkalmassá alakítja át a spanyol kormány az összes ipari üzemeket?

A spanyolországi állapotokra rendkívül jellemző az a lisszaboni tudósítás, amely arról számol be, hogy a madridi rádióban tegnap este La Passionara kommunista képviselő a népfront egy manifestumát olvasta fel, amelyben többek között megállapította, hogy

Spanyolországnak hosszú tartamu polgárháborúra kell felkészülnie. A manifestum megállapítja, hogy a spanyol kormány kezében lévő területeken az egész polgári ipart hadiiparrá kell átalakítani, hogy a felkelőkkel szemben sikerrel lehessen felvenni a harcot.

A madridi lapok megállapításai szerint a spanyol kormánynak 19 lázadó tábornok foglya van, amelyek közül tizenkettő Madridban van bebörtönözve.

A felkelők ismét Madrid és Malaga közeli bevételét jelentik

A kormány hivatalos hadijelentéseivel szemben, amelyek nagy stratégiai jelentőségű győzelmeiről számolnak be, a felkelők hadijelentései szintén jelentős sikereket hangoztatnak és többek között

Madridnak egy hét leforgása alatt való bevételét és Malaga kikötőjének kapitulációját ígéri be.

A Havas távirati iroda a felkelők kezében lévő jacai rádióállomás híré közli, amely az elmúlt éjjel folyamán azt közölte hallgatóival, hogy Franco tábornok csapatai meghódították Albuquerque és Olivenda városokat, melyek a portugál partvidék közelében fekszenek. Ugyanez a zendülő hírforrás azt is jelenti, hogy Mola tábornok azt közölte Llano tábornokkal, hogy már nincs szükség arra, hogy csapatokat küldjön Sevilleba, mivel elég embere van ah-

hoz, hogy Madridot egy hét leforgása alatt elfoglalja és összetörje.

A Havas Rabatból származó jelentése szerint

Valera tábornok csapatai Granada környékén legyőzték a kormányerőket és még jobban elszigetelték Malagát.

Egy másik, Navarrából elindult hadoszlop meghódította Ibiát, ahol nagy fegyvergyár van. A zendülők vereséget szenvedtek Huescánál is és arra kényszerültek, hogy Katalonia felé vonuljanak vissza.

A zendülők szerint a madridiak helyzete reménytelen, mert Mola tábornok csapatai bekerítették a fővárost.

Mola tábornok állítólag kijelentette, hogy el akarja kerülni Madridban az uccai harcokat, mert a főváros ugyanis kénytelen lesz megadni magát.

A Havas Cadixből érkezett jelentése szerint a zendülők egy repülője tegnap este elsüllyesztett egy kormányhű tenger-alattjárót. A sevillai rádióban Llano tábornok tegnap este azt közölte, hogy csapatai lelőttek három repülőgépet, amelyek angol gyártmányúak voltak. Egyik gép a portugál határ közelében zuhant le és pilótája portugál területre menekült. A burgosi rádió szerint a Quatro Vintes repülőter pilotái felláztak a madridi kormány ellen. A Palma Majorca-i rádió szerint három kormányhű repülőgépet tegnap este újabb megpróbált csapatokat partra szállítani a szigeten. Háromszáz kommunista partra is szállott, de azokat lelőtték a zendülők, a hajókat pedig megfutamították. Pampe-lunai jelentés szerint a jezsuita rend visszaveszi birtokába a köztársasági kormány által elkobzott összes javait és ismét megkezdte tevékenységét Navarrában.

A Havas jelentése szerint *Malagából érkezett hírek megerősítik, hogy a város még kormánycsapatok kezében van, amelyek a flottára támaszkodnak. A felkelők viszont azt állítják, hogy a város körül van vére a zendülők által és megadni készül ma-gát.*

A zendülők szerint Malagából már el is

A szovjethadsereg vezetői részt vesznek a nagy őszi francia hadgyakorlatokon

Párizs, aug. 20. (Rador.) Yakir és Racinski tábornokok, a szovjet hadsereg tanácsának tagjai, a francia fővárosba érkeztek és végignézik a francia hadsereg őszi manővereit.

Egyidejűleg a francia kamara légügyi bizottságának tagjai a repülőgépen Moszkvába utaztak, Bossoutrot képviselő vezetésével.

Egy évre ítélték, mert leütötte politikai ellenfelét

Liberális kortes volt a tettes

Sighet, augusztus 20. (Az Uj Kelet ud.) Politikai kortesek halálos végű verekedésének epilógusa játszódott le tegnap a sigheti törvényszék előtt. Tegnap tárgyalta a Mois-Botos tanács Foca Ion bűnnyét, aki március 25-én oly súlyosan inzultálta Manoile Petru ghiulesti parasztagdát, hogy az belehalt sérüléseibe. Foca liberális kortes volt, míg Manoile Lazar Illés falujából való nemzeti parasztpárti hívő. Manoile, akit a tragikus verekedés után kór-

távoztak a kormány rendes natóságai és csupán a szélsőséges elemek ellenzik a megadást és kegyetlen megtorlásokat alkalmaznak az ellenszélülőkkel szemben. A kivégzések egymást követik.

Kisajátítják a zendülőket támogató egyházak alapítványait.

A Havas hendaye-i jelentése szerint a zendülőket Avila város környékén legyőzték. A zendülők 300 halottat hagytak hátra. 67-en közülük foglyul estek. A kormánycsapatok 5 ágyut, gépfegyvert és egy municióval megrakott vasuti szerelvényt zsákmányoltak. San sebastiani jelentés szerint a hadbírósg halálraítélte és azonnal kivégeztetett egy kapitányt és három tisztet.

A Gazeta de Madrid törvényrendeletet közöl, amely az összes egyházi alapítványok nacionalizálásáról szól, amelyeknek tulajdonosai szimpátiát nyilvánítottak a zendülők mozgalmával.

Sevillában helyreállt a rend

Rabati jelentés szerint egy Sevillából érkezett utas azt állítja, hogy a város képe újból normálissá vált. Sevillát megkímélték a hadihajók és csak a külvárosi negyedek őrzik meg a harcok nyomait. Az illető jelen volt, amikor Burgosból autók érkeztek és megteremtették a kapcsolatot az északi és déli zendülők között. Badajos elfoglalása óta ez a kapcsolat minden nehézséget nélkülözni látszik.

Yvon Delbos külügyminiszter hosszú tállgatáson fogadta Cezianu román követet. Brüsszel, aug. 20. (Rador.) Liege közelében a csendőrök letartóztattak egy asszonyt és három gyanus férfit, akik élénk ellenállást tanúsítottak. Azt hiszik, hogy kémkedésről van szó. A hatóságok titoktartással kezelik az ügyet.

A palesztinai kormány betiltotta az arab sztrájkbizottság ülését

Enyhült az utóbbi napok feszült atmoszférája

Jeruzsálem, augusztus 20. A Havas távirati iroda jelenti: A helyi arab sztrájkbizottságok ülését, amit ma akartak megtartani, a hatóságok betiltották. Az arab vezetők azonban értekezletet tartottak és több határozatot hoztak, tiltakozva a palesztinai kormány magatartása ellen. Az általános helyzet változatlan, de az utóbbi napokban mutatkozott izgalom megszűnt. Mint ismeretes, ugyanezen a héten tartotta ülését az Aszefat Hanivcharim, a palesztinai zsidó nemzeti tanács vezetősége. Az ülés megtartása elé nem gördített akadályt a palesztinai kormány és Wauchope főkormányzó megnyugtató kijelentéseket tett a

nemzeti tanács küldöttsége előtt, amely a palesztinai zsidóság súlyos panaszait tolmácsolta és a hatóságok azonnali energikus beavatkozását követelte.

A palesztinai kormány állítólag a sztrájkbizottság üléseinek betiltásával előbe akart vágni egy olyan határozatnak, amelynek végrehajtását erőszakkal kellett volna megakadályozni. Egyes verziók szerint ugyanis azon az értekezleten, amelyet röviddel azelőtt Wauchope főkormányzó elnöklete alatt a palesztinai hatóságok vezetői tartottak, a zendülés kiméletlen eszközökkel való elfojtását határozták el.

ÖZENZURAT